

DE VLAAMSE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN GEZIN

NOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Besluit van de Vlaamse Regering over de bouwstenen voor de uitwerking van een persoonsvolgend budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor minderjarige personen met een handicap

Definitieve goedkeuring

Bijlagen:

- ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering over de bouwstenen voor de uitwerking van een persoonsvolgend budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor minderjarige personen met een handicap;
- advies 65.953/3 van de Raad van State van 9 mei 2019.

1. INHOUDELIJK

- 1 De Vlaamse Regering hechtte op 5 april 2019 haar principiële goedkeuring aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over de bouwstenen voor de uitwerking van een persoonsvolgend budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor minderjarige personen met een handicap en gelastte de Vlaamse minister, bevoegd voor de bijstand aan personen over het ontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.
(VR 2019 0504 DOC.0522/1TER, VR 2019 0504 DOC.0522/2TER)
- 2 De Vlaamse Regering beslist over de bouwstenen om vanaf 2020 persoonsvolgende financiering te implementeren voor minderjarige personen met een handicap waarbij de betrokken minderjarige personen met een handicap een persoonsvolgend budget zullen kunnen ontvangen.
- 3 Het advies van de Raad van State werd aangevraagd op 9 april 2019 en bekomen op 9 mei 2019 onder nummer 65.953/3.

De aanhef van het ontwerpbesluit werd aangepast conform de opmerkingen van de Raad van State.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Dit besluit beschrijft een andere wijze van financiering voor de ondersteuning voor minderjarige personen met een handicap. De omslag van het huidige naar het nieuwe financieringssysteem dient te gebeuren binnen het budget dat hier voor voorzien is binnen de begroting.

De Inspectie van Financiën bracht op 4 februari 2019 een ongunstig advies uit op basis van een aantal opmerkingen over de doelmatigheid en over de budgettaire effecten.

Wat de bemerkingen rond de doelmatigheid betreffen kan het navolgende worden opgeworpen:

In het advies van Inspectie Financiën wordt er verwezen naar een nieuw geloofsparadigma, waarmee de vraaggestuurde financieringstechniek wordt bedoeld. Deze nieuwe visie is vastgelegd in het decreet persoonsvolgende financiering van personen met een handicap van 25 april 2014 en geeft hiermee uitvoering aan het VN verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, aangenomen in New York op 13 december 2006. De voorbije periode werd PVF reeds uitgerold voor meerderjarige personen met een handicap. Het is cruciaal de omslag naar een persoonsvolgende financiering nu ook te maken voor minderjarige personen met een handicap.

In het advies wordt gewezen op de vraag naar een wetenschappelijke evaluatie van deze omslag. De omslag naar persoonsvolgende financiering voor meerderjarige personen met een handicap wordt constant gemonitord en bijgestuurd. Sinds de opstart ervan in 2016 en de daaropvolgende volledige transitie op 1 januari 2017 zijn er al een aantal bijsturingen geweest:

- Er is een verdere optimalisatie van het instrument voor zorgzwaartebepaling. De ervaringen die we opgedaan hebben met zorgzwaartebepaling bij meerderjarige personen met een handicap nemen we meteen mee bij de uitwerking voor persoonsvolgende financiering voor minderjarige personen met een handicap.
- De methode budgetbepaling en budgetcategorieën worden geoptimaliseerd. Zo garanderen we dat de in de voorbije periode geïdentificeerde kostendrijvers beheerst worden. Uiteraard zullen de opgedane inzichten ook toegepast worden in de uitwerkingen voor minderjarigen. Tenslotte monitoren we ook de inzet van budgetten voor automatische toekenningsgroepen versus prioriteitengroepen, doen we een monitoring van de vrijkomende budgetten door uitstroom en werken we aan een doorgedreven analyse van de behoeften voor de komende periode.

Het besluit dat we nu wensen voor te leggen aan de Vlaamse Regering schept een duidelijk kader om de persoonsvolgende financiering voor minderjarige personen met een handicap uit te rollen conform het decreet PVF en naar analogie met meerderjarigen met een handicap. Dit kader legt de basis voor een verdere uitwerking en operationalisering. Gezien de legislatuur ten einde loopt, wensen we zowel het werkveld als de gebruikers voldoende houvast aan te reiken om deze principes verder te operationaliseren, ook na afloop van de huidige regeerperiode. We erkennen dat dit besluit nog onvoldoende geoperationaliseerd is maar we wensen ook voldoende ruimte en tijd te geven om dit verder uit te werken en te toetsen aan de praktijk.

Bovendien leggen we bij deze uitwerking ook een aantal principes vast die fundamenteel anders zijn dan bij de meerderjarigen, dit zowel op basis van de specifieke ondersteuningsnoden van minderjarigen met een handicap en hun gezin als op basis van ervaringen vanuit de persoonsvolgende financiering voor meerderjarige personen met een handicap:

- We pleiten hier voor een gefaseerde invoering die alle stakeholders voldoende ruimte biedt om naar het nieuwe systeem over te stappen en de mogelijkheid geeft aan de overheid om dit proces goed te monitoren en bij te sturen waar nodig.
- We stellen een striktere koppeling voor tussen wat een persoon vraagt aan ondersteuning in het ondersteuningsplan en de besteding ervan.
- We voorzien een mogelijkheid tot verplichte bijstand in besteding van het budget voor kwetsbare gezinnen.
- We wensen het aanbod voor specifieke doelgroepen dat nodig is om bepaalde minderjarigen met een handicap onderwijs te laten volgen te garanderen. Daarbuiten willen we aanbod, waarvan we weten dat dit zeer snel dient ingezet te worden en beschikbaar moet zijn, blijvend direct financieren (bv. GES+, OBC, crisis)

- Een aantal discussies, zoals hier aangehaald rond marktdenken en de daarbijhorende prijszetting, dienen nog verder te worden uitgewerkt en dienen niet zonder meer hetzelfde te zijn als bij de volwassenen.

Wat de bemerkingen rond het budgettaire betreffen:

Zoals hierboven reeds gesteld wordt de transitie PVF minderjarigen in tegenstelling tot de transitie PVF meerderjarigen gefaseerd aangepakt net omdat dit zorgaanbieders de mogelijkheid en de tijd geeft zich aan het nieuwe systeem aan te passen, te anticiperen op de gewijzigde subsidiestroom en het eigen beleid hierop aan te passen.

De kritiek betreffende de "intrinsieke kostendrijver" zou enkel opgaan indien er sprake zou zijn van een absoluut recht op zorg/ recht op een budget. In het huidige voorstel blijven we werken met een systeem van prioritering waardoor de beschikbare middelen niet overschreden worden.

Schaalvoordelen blijven mogelijk bij collectieve inzet en staan dus los van het werken met een persoonsvolgende of aanbodsgestuurde financiering. Het werken met individuele budgetten vereist meer middelen ikv één op één ondersteuning, maar hier zien we vaak een keuze voor het inschakelen van goedkopere vormen van ondersteuning. Het persoonsvolgend budget dat toegewezen en ter beschikking gesteld wordt is op geen enkel moment afhankelijk van de keuze voor individuele of collectieve zorg. Dit is net een belangrijke verdienste van de invoering van PVF!

Voor de verwijzing naar ondersteuning op maat verwijzen we hier ook naar het begin van onze repliek. Hier geven we eveneens uitvoering aan internationale verdragen zoals het VN-verdrag voor rechten van personen met een handicap en Europese verordeningen.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 1 maart 2019 op voorwaarde dat:

- De omslag naar persoonsvolgende financiering voor minderjarigen binnen de besliste refertekredieten van het VAPH en/of het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin gebeurt;
- Het agentschap corrigerende maatregelen neemt van zodra uit de monitoring zou blijken dat met het totale beschikbare budget onvoldoende mensen geholpen worden. De overgang naar persoonsvolgende financiering kan geen aanleiding geven tot budgettaire meervragen in de toekomst;
- Het VAPH elke stap van het transitieproces grondig documenteert en periodiek rapporteert met het ook op het toezicht op de correctheid van de veronderstellingen. Er wordt afgesproken dat gedurende de transitieperiode informatie wordt verschaft hoe de geregistreerde actieve zorgvragen worden omgezet in persoonsvolgende budgetten, en vervolgens deze budgetten worden toegewezen volgens de prioriteitenstatus en binnen de beschikbare middelen;
- De betrokkenheid van Financiën en Begroting gegarandeerd wordt bij de verdere operationalisering van PVF voor minderjarigen en dit voor alle aspecten met een budgettaire component;
- Omwille van de combinatie PVF met een direct gefinancierd ondersteuningsaanbod ervoor gewaakt wordt dat dubbele financiering ten allen tijde uitgesloten is.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Het voorliggend ontwerpbesluit heeft geen weerslag op de werking van de lokale besturen.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het ontwerpbesluit heeft geen effect op de personeelsformatie noch op het personeelsbudget.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Het ontwerpbesluit werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2019/66 van 12 februari 2019.

Het gaat om een ontwerpbesluit zonder inhoudelijke effecten er moet bijgevolg geen RIA worden opgemaakt.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering hecht haar definitieve goedkeuring aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering over de bouwstenen voor de uitwerking van een persoonsvolgend budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor minderjarige personen met een handicap.

Jo VANDEURZEN
Vlaamse minister van Welzijn,
Volksgezondheid en Gezin